

Entrevista al comte Sert, marmessor cultural dels Sert

L'aristòcrata d'esquerra

Aviat es començarà a reconstruir a Barcelona el pavelló de la República que Josep Lluís Sert va fer a París l'any 1937. És possible que amb aquest esdeveniment s'exposi el Guernica. Aquesta és una de les ocupacions del comte Sert, un aristòcrata adaptat a la seva època.

Els seus amics li fan broma anomenant-lo el *Conde Rojo*, fet que no vol dir que tingui res a veure amb la *Duquesa Roja*. La seva, és una altra història. Monàrquic quasi visceral, demòcrata fins a les entranyes, Francesc Sert Welsch s'ha dedicat, sense proposar-s'ho com a un deure, a ser el marmessor dels seus dos oncles de fama internacional: el pintor, Josep M. Sert i l'arquitecte Josep Lluís Sert. Del primer va fer un llibre *El mundo de Josep M. Sert* i una exposició antològica; del segon està al capdavant de la iniciativa de reconstruir el famós pavelló de la República, de l'any 1937 a París, per la Barcelona del 92.

Potser perquè és el contrari del que la boira novel·lesca pot fer pensar d'un aristòcrata de finals del segle vint, el comte Sert viu rodejat del que ell considera l'aristocràcia moderna: les professions liberals, sobretot, arquitectes i intel·lectuals. I això el fa un bon coneixedor de Barcelona. Com l'adjectiu d'arruïnat tampoc li escau s'ha buscat la manera de guanyar-se la vida sense complicar-se-la massa. Té les seves rendes i els seus negocis. Ha muntat dos restaurants de prestigi culinari: Niechel, a Barcelona, i Lúculo, a Madrid.

—*¿Quina és la seva visió de Barcelona?*

—Aquest és un moment molt important de Barcelona, molt més que l'exposició de 1888. Ara, és un moment molt més democràtic, els poders fàctics d'aquest moment no tenen res a veure amb la burgesia. Llàstima que amb aquesta maleïda guerra el moment bo que vivíem es pogui espantillar una mica. Aquesta Barcelona oberta i més artística que cap altra ciutat del Mediterrani podria ser una de les capitals més importants del Mediterrani, amb una mentalitat del nord i una visió del sud. Després del 92 Barcelona serà una ciutat diferent. Només cal veure la importància que s'està donant als projectes artístics. No hi ha cap fenomen semblant arreu d'Europa, com tampoc hi ha cap

ajuntament d'Europa d'una ciutat tant important com la nostra regit per un alcalde d'esquerra.

—*¿L'Ajuntament de Barcelona és d'esquerra?*

—¡Home! si parlem amb un llenguatge radical dels anys 60 potser seria que no, que és semiesquerra. Si parlem segons els anys 90, penso que sí. Això queda clar si compares. Si Maragall no és un home d'esquerra, en Cullerell, llavors que serà. I, si mirem els del PP encara és pitjor, aquests llavors serien troglodites. Penso que Iniciatives o Izquierda Unida tenen poc a dir, s'agafen al que poden perquè ho tenen tot perdut.

—*¿A Barcelona els intel·lectuals compten?*

—Aquests dies en Maragall parla d'en Rubert de Ventós com a regidor de Cultura per al 92, la idea és brillantíssima. El llibre de Rubert de Ventós, que sortirà aviat, aixecarà empolles. És un home crític, global i fa el que ha de fer l'intel·lectual.

—*¿Convergència no té intel·lectuals?*

—Mai n'ha tingut, ni mai els tindrà. Hi ha dues Catalunyaes o dues Barcelones. La Catalunya oberta, amb una mica de rauxa, que és la que representa el PSC i la Catalunya petita que es mira el seu entrecuix i que només parla del pam a pam, del dia a dia, que és la que ens toca el nas a tots. Aquesta és la que representa Convergència i Unió. Aquesta Catalunya mai tindrà intel·lectuals. És impossible.

—*¿Està convençut que la societat catalana correspon a aquesta divisió tan arquetípica?*

—Es evident que sí perquè sinó Convergència no manaria tant de temps. Potser, per sort, el tall a la societat no és tan profund. Per això Barcelona és una societat més agradable que tot això. També s'ha de dir que els convergents en certs àmbits són operatius. Els negocis els porten bé.

—*Els seus amics li diuen el Conde Rojo.*

—Això ho diuen perquè sempre he estat més esquerrà que dretà. Això és compatible amb aquesta monarquia. El govern que tenim ara ho fa bé. És impossible que estiguis d'acord amb tot, com per exemple amb això de la guerra, però es pot dir que bàsicament hi estic d'acord.

—*Vostè està impulsant la reconstrucció a Barcelona del pavelló de la República que Josep Lluís Sert va fer a París l'any 1937. ¿Es farà?*

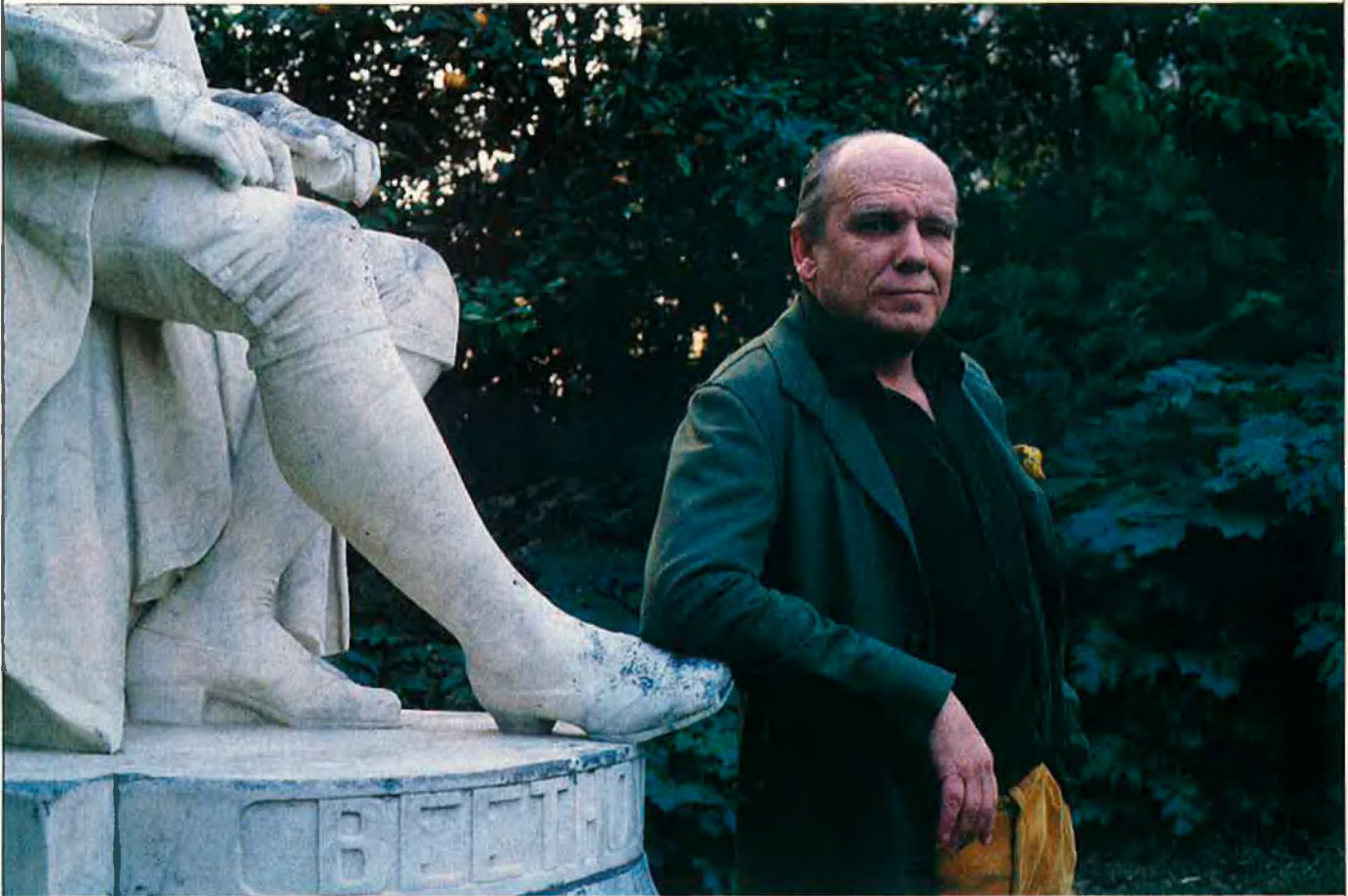
—Sembla que es farà. Si tot va bé, durant el mes de febrer es posarà la primera pedra d'aquest pavelló mític a la Vall d'Hebrón. Quan es va construir aquest pavelló va ser la primera vegada, en el món modern, que hi va haver una penetració entre arquitectura i l'art. Va ser Josep Lluís Sert, com a arquitecte de la Generalitat, el que va fer el projecte amb la col·laboració estreta dels seus amics: en Calder, i sobretot en Picasso i en Miró. La construcció es va fer, des dels inicis, pensant amb les obres que hi havien d'anar.

—*¿Això vol dir que el Guernica vindrà a Barcelona?*

—Ho veig difícil. Ho intentarem. Semprun té por que si ve a Barcelona després haurà d'anar al País Basc i llavors ho veuen molt complicat perquè comencen a pensar amb l'ETA. En aquest sentit, jo no he perdut les esperances.

—*¿Les pintures de Josep M. Sert per al Waldorf Astoria finalment aniran a parar a Vic?*

—Aquestes pintures, que són de les més significatives de Sert, eren de l'Urquijo i van passar a l'Hispano. Jo vaig parlar amb l'Hispano Americà per veure si les podrien cedir a la ciutat de Barcelona. La idea els va agradar. Semblava que el lloc idoni podia ser l'Auditori. En un principi Rafael Moneo, l'arquitecte de l'auditori, va dir que li interessava. Però va anant passant el temps i no es concretava res. Mentre estàvem en aquest procés, a Vic, una Cambra de Contratació Agrícola, que



"Barcelona potser és una ciutat interessant, però nosaltres no som massa divertits".

JORDI MOTRERA

té un edifici modernista, també, anava darrera les pintures. Finalment, el Banc Hispano America les ha donat en préstec per deu anys a aquesta Cambra de Vic. Sóc totalment contrari a aquesta decisió, estic horroritzat. Ha estat una ocasió perduda per a la ciutat de Barcelona, per la indecisió de Rafael Moneo. El senyor Moneo és el principal culpable d'aquesta pèrdua dels quadres de Sert per a Barcelona.

—*La seva passió pel seus tiets és forta.*

—És una passió diferent per cadascú. Diuen que sóc el testafarro. Si acabo amb el pavelló penso que ja hauré complert amb la família, amb tots els tiets i em podré dedicar a altres coses.

—*Els dos Sert van tenir una relació difícil.*

—Al final sí, però en Josep M., en certa manera va fer de pare d'en Sert arquitecte. Aquest últim volia ser pintor, a casa meua hi ha una mena de frescos noucentistes pintats per ell. Però, va ser justament el pintor qui li va dir que potser Déu no l'havia cridat per pintor i li va suggerir que fes arquitectura. Es tenien una admiració mútua i una relació molt directa. Però, quan van cremar la catedral de Vic en Josep M. Sert l'única cosa que volia era la

restauració d'aquesta catedral. Fins i tot, es va aliar amb el diable per aconseguir-ho. Es va presentar a Burgos per a tractar de la reconstrucció de la catedral i allà el volien afussellar per roig i separatista. Va ser gràcies a Serrano Súñer que es va salvar. Amb la dèria de la catedral va trencar tota la seva trajectòria, ell, que era un home que havia estat lligat al grup radical de socialistes francesos. El seu nebot no va acceptar mai aquest trencament.

—*¿Es van reconciliar?*

—Quan es va morir en Josep M. va donar al seu amantíssim nebot els seus objectes personals. Les relacions no van tornar a ser el que havien estat. En Josep Lluís Sert no va acceptar mai la col·laboració de Josep M. Sert amb en Franco durant l'última etapa de la seva vida.

—*¿Com adjectivaria Barcelona? ¿Es pot dir que és una ciutat divertida?*

—Barcelona és una ciutat còmoda, entranyable, però no crec que divertida sigui la paraula adequada. Potser és una ciutat interessant, però nosaltres no som massa divertits.

—*¿El català divertit és el que té mala llet?*

—Sí, això és molt important en aquesta

ciutat. Som igual que els txecs, sabem riure de nosaltres mateixos.

—*¿Vostè és molt amic dels arquitectes?*

—Tinc molts amics que són arquitectes, quasi tots. Hi ha arquitectes divertits i tenen una visió de la ciutat que m'agrada molt.

—*¿Els arquitectes són els intel·lectuals de Barcelona?*

—La gent diu que són els que manen. Això no és veritat. Si els bons arquitectes haguessin manat més, Barcelona seria molt millor. Gràcies a Déu els arquitectes manen una mica perquè els polítics fan coses horribles.

—*¿Encara hi ha aristòcrates a Catalunya?*

—No n'hi ha. En grec aquesta paraula vol dir els millors. Doncs, en aquest sentit els millors d'ara són les professions liberals i els intel·lectuals. L'aristocràcia noble fa molt de temps que no té res a dir.

—*¿Però a Madrid si que compten?*

—No tenen gens de poder. És cert que els agradaria ser a la cort, però el rei no ho ha volgut mai. El rei té els seus amics, que sabem tots qui són. Són gent del món de l'esport, que els agrada l'esquí o la navegació. El rei fa bé de no tenir cort.

Assumpció Maresma